GAZETA KRAKOWSKA

Nro 35.

Z KRAKOWA DNIA 3 MAIA 1818 Roku W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 25 Kwietnia.

SEYM KROLESTWA POLSKIEGO.

SENAT

Posiedzenie dnia 20 Kwietnia.

JW. Prezyduiący w Senacie zawiadomił JJ W W. Senatorów, iż celem dzisieyszego posiedzenia iest, czytanie i roztrząśnienie proiektu o Hypotekach. Wezwał potem Deputacyią, która proiekta o Moratorium, procentach i uzupełnieniu Art: 1244 Kodexu Cywil: zanosiła N. Panu do sankcyi, aby z swey czynności zdała sprawę. W imieniu więc tey Deputacyi doniósł JW. Malczewski Biskup Kuiawski, iż J. C. K. Mość oddane sobie te proiekta do prawa w obu Izbach przyięte z wrodzoną sobie Oycowską dobrocią przyiąć raczył.

Daley otrzymali głosy JWW. Radcy Stanu Szaniawski i Wyczechowski, którzy swe wnioski wprowadzaiące proiekt do tey Izby w obszernym wywodzie powodów, przełożyli. Następnie odczytanym został ten proiekt do prawa, o ustaleniu własności dóbr nieruchomych, o przywileiach, i hypotekach w mieysce Tytułu XVIII. Księgi III. Kodexu Cywilnego. Nakoniec JW. Prezyduiący Sessyią solwował do dnia następnego na godzinę 11tą zrana.

Posiedzenie dnia 21 Kwietnia.

Skoro Izba Senatorska mieysca zaięła, JW. Senator Woiewoda Jan Nop: Małachowski, iako Prezyduiący w Kommissyi Senatu Prawodawczey, zdał sprawę z tygodniowych działań Kommissyy połączonych nad tym proiektem o hypotekach deliberuiących; wystawił pożytki ztąd wynikaiące i kredyt ustalony; mówił: iż Rada Stanu z Pruskich, Austryi i Francuzkich hypotek, pierwszą obrała iako naydogodnieyszą, a lubo więcey zatrudniaiącą, iednakże pewnieyszą nad inne bydź ią uznała. Dziękował JWW. Senatorom za udzielenie na piśmie światłych uwag, a mianowicie JW. Kasztelanowi Grzymale, który cały proiekt był przedstawił; lecz gdy ten na zasadach innych był wsparty, nie mógł tyle odpowiedzieć zamiarom Rady Stanu, która hypotekę Pruską wzięła za principium.

Na ten głos, tenże JW. Kasztel: Grzymała tłumaczył swóy proiekt o hypotekach przez siebie podany.

Po nim JW. Kasztelan Małachowski,

przełożył, iż lubo proiekt ten ma zawiłości, lepiey iest iednak mieć takowy, niż zostawać *in statu quo*, a mianowicie dla Województw, które z pod Rządu Austryiackiego nam zostały zwrócone. Mówił daley, iż gdy zamyślamy zaprowadzić Bank Narodowy, i wskrzesić upadły kredyt, na iakichże zabezpieczemy to zasadach, ieżeli stan i zapewnienie maiątków zmienionym nie będzie, chyba termin moratoryyny do lat dalszych wypadnie przedłużyć. Jeżeli są nieiakie niedogodności, łatwiey ie będzie na przyszłym Seymie poprawić, niż w tym stanie iak dotąd pozostać.

Równie światłe uwagi i szczegółowo nad niektóremi artykułami zdania swoie wynurzyli JWW. Kasztelani Czarnecki, Nakwaski, Grabowski, Tarnowski, Sierakowski, Męciński i Gliszczyński, tudzież JO. Xże Woiewoda Czartoryski, na których wszystkie wnioski JW. Radca Stanu Wyczechowski odpowiedzią swą zadane zarzuty wyiaśnił.

JW. Kasztelan Matuszewic oświadczył, iż po tylu światłych głosach, nie rozciąga się w szczegółach nad proiektem, a nie nadużywaiąc drogiego czasu, mówił, iż proiekt ten można nazwać proiektem *dobr ey wiary*. Były u nas dawniey podobne prawa; nieszczęścia i zaburzenia Oyczyzny nie dały im przyyść do pożądanego stopnia doskonałości. Daley kray przeciętym został na dwoie; iedna część dostała się Prusom, druga Domowi Austryiackiemu. Hypoteka Pruska dogodnieyszą się znalazła, i do niey dziś wzdychamy. Nadeszło prawo Francuzkie, które zaćmiło Pruskie; opuszczone hypoteki tayne, powinny bydź iawnemi, gdyż kiedy tayne, niemasz iey żadney. Wspolność w Kodexie Francuzkim maiątków męża i żony, sprawia zawikłanie; przechodzenie dóbr z rąk do rąk bez wpisywania w hypoteki, do wielkich zawodów otwiera pole. Proiekt dzisieyszy wraca dobrodzieystwa prawa Pruskiego. Prawda, że hypoteka Pruska podlega mitręgom, lecz za to raz uczyniona, iest wieczną, gdy hypoteka Austryiacka trzy lat zostawuie na upoważnienie tego, co iest wpisywanem w Tabellę, co na wiele sporów i nieprzyzwoitości naraża. Uważał daley, że przy wpisywaniu hypotek- sądawe upóważnienie zachodzić musi. Dozór strzedz powinien, by próżno ciekawi nie szperali w księgach, łatwo można kartę wydrzeć, literę lub słowo odmienić: ile potrzeba iednak nikt odepchniętym bydź niepowinien od zesiągania w księgach hypotecznych potrzebnych mu obiaśnień, a gdyby mu to przez dozorcę dozwolonem nie było, może się udać do Prezesa. Szczególnieysza troskliwość Senatorów pochodzi z tego: iż w względzie umów, proiekt ten nie iest dość iasnym; trzecia iednak osoba nie może bydź uszkodzoną, umowy bowiem prywatne w księgę wpisywąnemi nie będą. Proiekt dzisieyszy nie przyczyniał ni kosztu, ni mitręgi, i owszem oboie ułatw a. — Pisarz Aktowy stanowi o w pisywaniu, a Sąd potwierdza te wpisy. W każdey rzeczy początki są trudne, tem bardziey trudnemi będą dla nieobeznanych z prawami Pruskiemi. Potomność atoli błogosławić będzie prawo zabespieczaiące maiątki obywatelskie, stanowiące szczęśliwość, pewność i spokoyność wszystkich. W końcu odpowiadał na zarzuty czynione przez JW. Kasztelana Grabowskiego.

Po czem JW. Prezyduiący wynurzył iż roztrząsania Senatorów doprowadziły

proiekt ten do doyrzałości, do zebrania których nie starczy nawet pamięci i tey wymowy, z iaką mnie w tey mierze JW. Kasztelan Matuszewic wyręczył. Mieliśmy hypoteki nasze, lecz zaginęły; umysł ludzki dążący zawsze do doskonałości podał nam wzory w zagranicznych prawach, iako te: Pruskich, Austryackich i Francuzkich: wszystko zaś wskazywało nam prawo Pruskie iak naydokładnieysze. Te nam Rada Stanu przyniosła, nad temi Kommissyie przez ośm dni pracowały, nad temi Senat dzisiay naradzał się, a gdy rzecz widzę wyiaśnioną i dyskussyie zamknięte zapytuię się czyli iest zgoda za iednomyślnem przyięciem tego proiektu? Na które to zapytanie, gdy całey Izby Senatorskiey iednomyślność nastąpiła, JW. Prezyduiący proiekt o hypotekach za przyięty ogłosił, Izbie Poselskiey o tem doniosł i sessyią solwował na dzień 22 b. m. na godzinę 11 zrana.

Izba Poselska.

Posiedzenie dnia 20 Kwietnia.

Proiekt Kodexu karnego, który na posiedzeniu dnia 18 b. m. w dwóch częściach odczytany został, a którego trzecią część dnia 20 b. m. odczytano, wzięto do dyskussyi. Pomiędzy mówiącemi za proiektem, z grona Kommissyi byli następni: JWW. Pieniążek, Poseł Kozienicki, Kołdowski Deputowany z Powiatów Radomskiego i Kozienickiego i Obniski Poseł Łosicki, którzy gruntowne swe myśli, pełnym wymowy oddane głosem, rozbieraiąc szczegółowo proiekt, i wyiaśniaiąc niedogodności dotychczasowych praw karnych Pruskiego i Austryackiego, w kraiu naszym obowiązuiących, oświadczyli się za wniesionym proiektem. Przeciwnego zaś zdania był JW. Słubicki, Poseł Brzeski, Członek Kommissyi Skarbowey.

JW. Wiktor Rembieliński, Poseł Łomżyński, usiłował wykazać niedokładność proiektu w artykułach 13 31 46 67 i 80.

JW. Jezierski, Poseł Garwoliński, tak z powodu nieprzygotowaney procedury, iako też nieprzekonania się w ogólności o dokładności proiektu *quaestionis*, oświadczył się *negative*.

JW. Dembowski, Poseł Kaźmierski, będąc za proiektem odpowiadał na uwagi JWW. Rembielińskiego i Jezierskiego.

JW. Raymund Rembieliński, poseł Biebrzański, mówiąc o niestosownem szafowaniu karą śmierci, a przynaymniey żeby ta była dopełnioną w mieyscu popełnioney zbrodni, tudzież, iż chłosta zastosowana na nieobywatelów odrazi cudzoziemców od kraiu naszego, iako też, że w księdze 3ciey przewinienia nie ledwie potoczne pociągnięto w Kodex kryminalny pod artykuły przestępstw policyynych, był przeciw proiektowi.

Zarzuty te przymówieniem swem odpierał JW. Gabryel Biernacki, Deputowany Ostrzeszowski, Wieluński i Częstochowski.

JW. Krysiński, Deputowany Cyrkułu V. Miasta Warszawy, naganiał skwapliwość, doradzaiąc rozważny rozbror, tak trudnego do utrafienia przedmiotu, który wielkiego zastanowienia wymaga, a zwracaiąc uwagę obraduiących na troskliwość, z iaką sławni prawodawcy w tey mierze postępowali, tudzież na usilność, iaką przy długim i kilkanaście lat trwaiącym przeciągu czasu, inne narody w rozbieraniu i przyięciu praw kryminalnych okazały, wystawiał potrzebę pod tym względem mocnego zastanowienia się, czyli przyięcie tako-

wego prawa, które z samey krótkości czasu cechę niedokładności na sobie nosić może, sławie Polaków nie ubliży?

Na ten głos odpowiedział stosownie JW. Dembowski, Poseł Kazmierski, którego wnioski znowu JW. Krysiński odpierał.

JW. Linde, Deputowany Cyrułu III Miasta Warszawy, uważał mylność argumentów *a priori*. Wystawiał różnicę między teoryią a praktyką, twierdząc, iż doświadczenie iest zawsze gruntownieyszem. Mówił przeto, że wzięte z doświadczeń innych narodów prawa za wzór do ninieyszego proiektu, nieomylną nam rokuią dobroć i użytek. Tak więc popieraiąc proiekt, uważał tylko sprzeczność między artykułami 25tym i 119tym.

JW. Hakenszmit, Deputowany Krasnostawski i Chełmski, uważał przytoczone dania lub iedne drugim przeciwne, lub zą nadto ogólne i nie niestanowcze. Był więc za proiektem.

JW. Szołowski, Poseł Łęczycki, zneydował potrzebę zaprowadzenia poprzedniczo procedury, a rozbieraiąc niektóre artykuły, stosowne w tey mierze zdanie wynużył.

JW. JX. Przyłuski, Deputowany Płocki i Pułtuski, podobnie się oświadczył, i obadwa byli przeciwko proiektowi.

JW. Chmielewski, Poseł Lipnowski, przedsięwziął długi wykład wielu artykułów, uważaiąc ie lub za mniey zgodne z duchem rzeczy, które tłumaczyć powinny, lub za odchodzące od dokładności i precyzyi, potrzebney w każdem prawie. Uczyniwszy więc szczegółowy rozbior aż do artykułu 85, dla spóźnioney pory JW. Marszałek odłożył ukończenie głosu iego do następuiącego posiedzenia, solwuiąc Sessyią do dnia 21 b. m. na godzinę 10tą.

Posiedzenie dnia 21 Kwietnia.

W dalszym ciągu wczorayszey sessyi JW. Marszałek Seymu przywoławszy Izbę do porządku, dał głos JW. Komorowskiemu, Posłowi Kieleckiemu, Członkowi Kommissyi Seymowey do praw organicznych i admin:, który wyłuszczywszy, ile czas iest iuż krótkim do obrad, wykazał ile staraniem Kommissyi było, w proiekcie Kodexu Karnego poczynić potrzebne i stosowne zmiany; odpierał daley czynione w dniu wczorayszym oppozycyie, iakoby rzeczony proiekt obrażał Kartę Konstytucyyną, tudzież, że przyiętym bydźby nie powinien, gdy go procedura nie poprzedza.

Następnie od laski otrzymał głos JW Chmielewski, Poseł Lipnowski, który w dniu wczorayszym dla spóźnioney pory, rozbiorowych swych uwag przez szczegóły w każdym artykule wykazywanych, nie dokończył, czego dziś, począwszy od art: 85 proiektu dopełnił. Z względu przeto swych uwag był przeciw proiektowi.

JW. Stawowski, Poseł Wartski, mówił potem, iż kary nadto są zwolnione, a naybardziey sprzeciwiał się proiektowi w tem, że Kodexu procedury nie maiąc, nie można o prawie samem stanowić, które w porównaniu uważał iak gmach bez wschodów. Z tych powodów oświadczył się negatiwe.

JW. Czaięwski, Deput: Kalwaryyski, łączył się w zdaniu z temi, co poprzednicze proiekt do procedury mieć żądali; daley utrzymywał, iż stopniowanie kar nie iest w szczegółach wskazane, i że arbitralności sędziego zostawiono stosowanie kary więzienia od lat 3 do 10; nakoniec że sprawy nader drobne i codziennie wydarzaiące się, a iedynie napomnieniem policyynym ule-

gle, w Kodex kryminalny umieszczone. Wreszcie, czyniąc uwagi nad redakcyią proiektu, nadmienił, iżby Rozwody pod kary kryminalne podciągnięte były.

JW. Łabęcki, Deput. Warszawski z Cyr: 4 niechcąc, iak mówił, wycieńczać czasu, przez rozbiór szczegółowy, w ogólności nie widząc bydź proiekt *quaestionis* dogodnym, oświadczył się, iż iest *negative*; daley odpierał wnioski czynione w dniu wczorayszym przez JW. Dembowskiego, Posła Kaźmierskiego, i Radzcę stanu Potockiego; skończył zaś mowę tem zdaniem iak wielu innych, aby proiekt ten do przyszłego Seymu odłożyć.

JW. Szepetowski, Poseł Tykociński, równie w opozycyi stoiąc, przeczył doskonałości Kodexu Austryiackiego, co do zbrodni stanu, stosował prawo Polskie i te bydź rozciągleyszemi sądził, a w reszcie, zakończył głos, iż iest przeciw proiektowi.

JW. JX. Łącki, Deput: Kielecki i Jędrzejowski przeczył, aby wzyskaniu przewłoki lepszość prawa tego zapewnić można, nie był także zdania, aby po Woiewodztwach rozesłany był proiekt, zkądby do przesłanego Seymu uwagi i spostrzeżenia przysposobionemi bydź mogły; twierdził bowiem, iż ztądby się utworzyły tylko materyały do nowey wieży Babilońskiey, a mówiąc daley o ważności procedury, dotknął prerogatywy Konstytucyyney *Nemi nem captivabimus, nisi iure victum,* którą z ustawą Angielską *Habeas Corpus* przyrównał. Żądał, aby obywatel wolnie odpowiadał; lecz utrzymywał przytem, iż mogą bydź przypadki zawieszenia tego dobrodzieystwa, iak w Anglii samey się dzieie. Nakoniec, dawszy myśl, czyby nie można Sądów kryminalnych rozciągleyszemi zrobić, wyliczał zalety prawa tego, iż odpowiedzialność w nim od kmiotka do samego Ministra w sobie obeymuie, a wzmiankuiąc o Seymie czteroletnim i słowach iednego z wiekopomnych członków tego Seymu, Ignacego Poteckiego, przytoczył, iż i ninieysze prawo, w potrzebie okazaney sprostowanem w przyszłym czasie bydź może. Z tych więc powodów oświadczył się zupełnie za proiektem.

JW. Gawroński Poseł Seyneński, wykazawszy niektóre artykuły niezgodne z iego przekonaniem, był przeciw proiektowi.

JW. Józef Grabowski, Poseł Węgrowski, dowodził, iż Prawa Kryminalne są duszą towarzystwa społecznego. Chlubą bydź Polakowi przypisywał, iż nikt materyi o zbrodniach Majestatu nie dotknął, gdy zbrodnia ta historyi kraiu naszego nigdy nie splamiła. Mówił, iż każdy zaięty iest w uwagach, o skarb honoru obywatelskiego, a mówiąc przeciw pośpiechowi tworzenia w tak krótkim czasie Prawa Kryminalnego, nie maiąc ieszcze procedury, opierał się na zdaniu JW. Krysińskiego, Deputowanego z miasta Warszawy, w końcu dodaiąc, iż nie ma wskazaney odpowiedzialności na gwałty popełnić się mogące przez siłę zbroyną, a sądząc bydź prawo Kryminalne Blanksteina, przez X. Ostrowskiego tłumaczone, dla nas stosownieyszem, oświadczył się także *negative*.

JW. Wiszniewski, Poseł Kalwaryyski, dowodził, że gdy to prawo nowe będzie obowiązuiącem, Procedura Pruska do czasu utworzenia nowey będzie niestosowną. Daley wzmiankuiąc niektóre artykuły, które iego zdaniu nie odpowiadały, zgadzał się z JW. Rembielińskim, Posłem Biebrzańskim, względem kary śmierci, aby ta na mieyscach, lub przynaymniey w mieście

tego Powiatu uskuteczaianą była, gdzie zbrodnia została dopełnioną.

JW. Kapica, Deput: Łomżyński i Tykociński, równie iak inni, na procedurze zasadę praw stanowił, i ztąd naymocniey czynił zarzuty proiektowi; nakoniec wyliczaiąc artykuły nieodpowiadaiące iego zdaniu, oświadczył się *negative*.

JW. JX. Jasiński, Deput: Piotrkowski i Radomski, wyrażaiąc, ile potrzebnem widzi w iednym kraiu iednostayność praw kryminalnych, mocno mówił za proiektem; a wreszcie dodał, że srożey karane będą zagęszczone iuż zbrodnie i występki, iakiemi są podpalania i kradzieże. Uraduiemy serca tych, którzy nas tu wysłali, bo ich spokoyność i bespieczeństwo zapewnione zostaną.

JW. Nowakowski, Poseł Tarnogrodzki, mówił także za proiektem dowodząc, że lubo z praw obcych zebrany, korzystano iednak w tem, że co mogło bydź naylepszem i naydogodnieyszem, to starano się zastosować. Procedura iest iuż przez N. Pana zapewnioną, i usuwa obawę arbitralności Sędziów. Nakoniec przytaczaiąc, że ile go głos wczorayszy JW. Lindego przekonał, tyle nawzaiem przymówienie się JW. Krysińskiego, do iego przekonania nie trafia. Oświadczył się bydź *affirmative*.

JW. Zachowski, Deput: Koniecki, Opoczyński i Szydłowiecki, zarzucał, iż proiekt ten iest tylko zebraniem artykułów z trzech Kodexów; wzmiankował daley, iż dwa zdania tylko lżbą powoduią, iedne przeciw proiektowi z powodu pośpiechu stanowienia tego prawa i braku procedury, drugie za nim, że go iuż dosyć dogodnem uznaią, i lepszem bydź sądzą, niż dotąd dwa odmienne prawa istnieiące. Daley wykazywał szczególne artykuły, przeciw którym czynił swe uwagi, kończąc iż iest *negative*.

JW. Baliński Deput: Hrubieszowski i Tomaszowski dowodził, iż dzień ten liczyć trzeba między nayświetnieysze dla Polaków. Odpierał zarzuty iakoby obce prawa były niedołężne, dowodząc, że dzieło to iest systematyczne, że tak postępować należy; bo wszystkie kraie, korzystaiąc z oświaty drugich Państw, to stosuią do siebie, co użytecznem znayduią u innych. Przytaczał, że prawo Francuzkie czerpało zasady swoie z praw Rzymskich, a tem bardziey za dobrocią ninieyszego proiektu mówić można, bo z późniejszych i doświadczeńszych prawodawstw korzystano. Dodał, że chcąc dzieło ganić, nie teoryi potrzeba, lecz należy wskazać niedołężność, wytknąć wady i podać natomiast lepsze. Mówił dalej na poparcie, że nie stanowi to wady, iż procedury natychmiast przy proiekcie tego Kodexu nie przedstawiono; bo ta się zawsze da zastosować do uchwalonego prawa. Był więc za proiektem.

JW. JX. Woiewodzki, Deput: Siedlecki i Węgrowski mówiąc za proiektem, dodał uwagi względnie Religii, oświadczywszy w końcu swe zdanie, aby przestępstwa i sprawy z tego względu wynikłe władze duchowne sądziły.

JW. Hr. Iezierski, Poseł Garwoliński, oświadczył, iż nie maiąc nic więcey dodać do swych uwag i zdania wczoray oświadczonego odwołuie się.

JW. Faltz, Deput: z Miasta Kalisza, przekładał, iż gdy nikt dotąd nie dowiódł, aby Kodex karny nie był potrzebny, nie należy się więc zastanawiać iak długo go układano, lecz czyli iest dobrym i dogodnym? Nie chcąc korzystać z praw obcych, dla tego, aby oryginalne Polskie utworzyć, iest to chyba chcieć nie mieć nigdy Kodexu karnego. Daley gruntowne i na Konstytucyi wspieraiące się czynił wnioski, w odpieraniu zarzutów, czynionych przez JW. Krysińskiego i innych przeciw proiektowi mówiących.

JW. Krysiński, Deput: z Miasta Stoł. Warszawy, w odpowiedzi na głosy JWW. Hakenszmita, Faltza, Nowakowskiego, Lindego, tudzież Radcy Stanu wnoszącego ten proiekt, odpierał szczegółowo ich wnioski, a mocno mówiąc przeciw pośpiechowi stanowienia tak ważnego dla kraiu prawa, wymienił ważność onego przytoczeniem zdań i uwag sławnych pisarzów o prawodawstwie. Zakończył mowę tem, co i wczoray, oświadczeniem, że iest przeciw proiektowi.

JW. Dembowski, Poseł Kazimierski, mówiąc przeciw powyższey oppozycyi, wnioski JW. Krysińskiego światłemi uwagami zbiiał.

Równie JW. Haukenszmit, Deputow: Chełmski i Krasnostawski JW. Krysińskiemu odpowiadaiąc, wspierał swym głosem przytoczone uwagi JW. Dembowskiego.

Z kolei JW. Linde, Deput, z Miasta Stoł: Warszawy temuż JW. Krysińskiemu w swem przymówieniu się odpowiedział, będąc za proiektem.

JW. Wichliński, Poseł Wieluński, równie zbiiaiąc zarzuty JW. Krysińskiego o pośpiechu naszym, a długoletnich rozwagach innych Państw, mianowicie Bawaryi, w stanowieniu podobnego Kodexu, wynurzył z swey strony tę troskliwość, aby procedura następna mogła bydź odpowiedną prawu dziś przechodzącemu.

JW. Rembieliński, Poseł Biebrzański oświadczył iż gdy zdania dzisieysze więcey go w przedmiocie proiektu *quaestionis* objaśniły. tem mocniey stoi przy wczorayszych wnioskach swoich, przeciw proiektowi przytomnych.

JW. Wolicki, Członek Kommissyi prawodawczey, w obszerney mowie wyłuszczył iak naymocnieysze zalety przedstawionego proiektu i powody ztąd do przyięcia go za prawo obowiązuiące.

JW. Grabowski, Poseł Stanisławowski, Członek Kommissyi do praw administracyynych na poparcie w niesionego proiektu przekonywaiące zswey strony czynił wnioski.

JW. Obniski, Poseł Łosicki, Członek Kommissyi prawodawczey wsparł zdanie za proiektem głosem następuiącym:

Prześwietna Izbo Poselska!

Jle tylko było głosów, które albo tylko w ogólności przeciwne proiektowi oświadczyły zdania, albo niektóre z nich tylko artykuły oboiętności podawały; te niemal wszystkie przez JWW. Kollegów Dembowskiego, Hakenszmita, Lindego i Falca stanowczą otrzymały odpowiedź.

Niektórym tylko ieszcze pamięcią przezemnie obietym winienem meię oznaymić.

JW. Linde, który proiektowi temu należną oddał zaletę, który historycznie udowodniwszy, że argumenta, a priori mylą, a doświadczenia gruntownieysze podaie dowody, przekonał nas o potrzebie przyięcia prawa z różnych innych w ninieyszy zbiór ułożonego i z naszemi stosunkami pogodzonego; lecz spostrzegł sprzeczności między artykułami 25 i 119 z których pierwszy zbrodnią przygotowaną, a niedopełnioną iako same dokonanie zbrodni uważa; — zaś drugi 119 na morderstwo usiłowane, a niedokonane karę tylko więzienia od 10 do 20 iat naznacza. — Nie zachodzi tu żadna między temi sprzeczność; według artykułu 25 w związku z 115 morderstwu usiłowanemu, którego dokonaniu nieprzewidziane zdarzenie przeszkodziło, kara śmierci się należy; według artykułu 119 morderstwu bez żadney nieprzewidzianey przeszkody niedokonanemu(kara więzienia słusznie iest przeznaczona.

Znalazł JW. Szołowski artykuł 91 stanowiący karę namawiaiących do wyniesienia się z kraiu, niezgodnym z Traktatami Wiedeńskiemi. — Artykuł ten w żadney z Traktatami nieznayduie się sprzeczności. — Traktaty liberalne dozwalaią wyniesienia się każdemu; prawo ściga ich nadużycia. — Mogą się znaleść nikczemni ludzie, których różne widoki do uskutecznienia niegodnych celów skłaniaią; mogą się znaleść ludzie, co swobody kraiu maiąc w zamiarze, nayliberalnieysze rządów ustawy tyle zbawiennych korzyści, kraiom, ich używaniem cieszącym się przynoszące, na straty i nieszczęścia iego obrócić usiłuią; tego to rodzaiu występnych roznoszących między mieszkańców kraiu taiemnie namowy i pomoc wynoszenia się chce prawo słusznie mieć karanemi.

Znalazł JW. Szołowski i zgodził się z nim JW. Deputowany Gostyński, że matka dziecię prawego łoża zabiiaiąca, według artykułu 122 surowiey karana, lżeyszey powinna ulegać karze, niż matka zabiiaiąca dziecię nieprawego łoża. — Nie zgadzam się w tey mierze z wami szanowni Koledzy.

Cel małżeństwa, wziąwszy go tak pod względem układów cywilnych, iako też dążności naturalnych, iest odrodzenie się w dzieciach swoich. — Kto przysiędze układowi nieiako całego społeczeństwa tyczącemu się i tylu świętym obowiązkom, tak nadprzyrodzony gwałt zadaie, kto się na własne dziecko dzisiay porywa, którego w czoray tak usilnie pragnął, kto między dzikiemi zwierzęty niepraktyko,

wawą popełnia zbrodnię, ten więcey zawinił; niż ta nieszczęśliwa ofiara momentalney miłości, może z skutkami ley nieobznaymiona, niż ta, którą zdaie się, że w nieszczęściu iey, samo prawo ią odstąpiło, bo w takim przypadku prawo cywilne dziś obowiązuiące oycostwa dochodzić nie dozwala.

Wątpliwość względem szczególnych artykułów, które troskliwa JW. Chmielewskiego Posła Lipnowskiego rozwaga zgromadziła, iuż na wczorayszem posiedzeniu Rady Stanu i Kommissyy Seymowych, obiaśnione i załatwione zostały.

Kolledzy którzy czytali iuż dekret N. Pana polecaiący Radzie Stanu przygotowanie Procedury Kryminalney pod decyzyą seymową, zaspokoili iuż dostatecznie za pewne troskliwość Izby w tey mierze.

Pozwól JW. Krysiński Warszawski, że wielbiąc twoie światło, ceniąc twoie talenta poważam się walczyć z opinią, którąś nam w tey Izbie ogłosił. Prawo które dziś przechodzi, nie trzechmiesięczney pracy iest owocem, nie tkaniną zgromadzonych z różnych kodexów artykułów. Jest w prawdzie powiększey części wyiątkiem dokładnych, na iakie dotąd rozum ludzki mógł się zdobydź Legislacyy Kryminalnych; tem samem, że umieiętnie z nich korzystać umiano, iuż staie się pracą kilkonastoletnią, bo dopełnione zostało to, co tamci kilkanaście lat pracuiąc uskutecznili. Troskliwi o sławę Narodową Polacy, dalecy są od czczey próżności. Nad czemże to dwa lata mamy myśleć? czy nad tem, żebyśmy nowe tworzyli zbrodnie, których dotąd społeczeństwa ludzkie nie znało? Niechay opuszczenie choć iedney wyrzuconem mi tu zostanie.

Co o poiedynkach dotąd mówiono, e nie uszło baczności światłey Rady Stanu; lecz powody, które wyięcie tego przedmiotu odradzały, były za słuszne uznanemi.

Obiecałeś nam JW. Kollego doskonalszy za dwa lata kodex. Dwa lata w porównaniu postępu do doskonałości nie są nawet logarytmową częścią sekundy.

Tysiące lat przeminą, milliony ludzi z taką samą szlachetną dążnością do doskonałości, iaka tobie iest właściwa, na nim się przesnuie, a rodzay ludzki co do doskonałości będzie ieszcze w dzieciństwie.

Tę samę rękę, którąś w staranności o honor Polaka do serca twego przyłożył, i ia do mego przykładam.

Iako Polak sławę mego Narodu nad życie chociaż mi drogie, chociaż liczney familii moiey potrzebne przenosząc, śmiało oświadczam me zdanie: Że przyięcie proiektu tego nie uymuie sławie naszey, ale przekonywa, iż dalecy od próżności, umiemy rozsądnie z cudzego i własnego korzystać doświadczenia, a nie ustępuiąc w oświeceniu innym, iesteśmy zdolni to sobie przyswoić, co nam użytecznem; to odrzucić co niestosownem, a to dodać, co nam potrzebnem, pod różnemi względami bydź się okazało. Chcę powiedzieć, nie ubliżemy, ale zasłużemy sobie na sławę.

JW. Godlewski, Poseł Maryampolski, Członek Kommissyi Skarbowey, mówiąc przeciw proiektowi, mianowicie dla niepoprzedzaiącey go zaraz procedury, wzywał Izbę Poselską, aby przedstawiony proiekt odrzuciła.

JW. Młodzianowski, Poseł Pułtuski, Członek Kommissyi prawodawczey, w mowie swey odpierał wnioski powyższe JW. Godlewskiego, i silnie przywodził powody i potrzebę Kodexu karnego, a dogodnie temu celowi odpowiadaiący zamiar przez wniesiony teraz proiekt.

Nakoniec JW. Radca Stanu Potocki, w imieniu teyże Rady za odebranym głosem od laski, zbiiał szczegółowo zarzuty przeciw proiektowi wnoszone.

Po skończonych takowych dyskussyiach, JW. Marszałek wybrawszy Assessorów przystąpił do zbierania kresek, a po ukończonym Turnum okazało się, iż z proiektem było głosów 66, przeciw proiektowi 49. A zatem większością 17stu kresek proiekt Kodexu karnego w Izbie Poselskiey przyięty został. Doniosłszy przeto o takowem przyięciu JW. Marszałek Izbie Senatorskiey, solwował sessyią do dnia 22 b. m. na godzinę 10 zrana.

DODATEK
DO Nro 35.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 3. MAJA 1818 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 25 Kwietnia.

Wypis z Rozkazow dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewiczowskiey Mości W. Xięcia Konstantego.

Dnia 18 Kwietnia 1818.

Za Naywyższym Rozkazem

Nayiaśnieyszy Cesarz Jmość i Król nayłaskawiey ozdobić raczył orderami iak następuie:

S. Stanisława 2giey Klassy, Jenerała Brygady Stanisława Potockiego, tymczasowego Dowodzcę dywizyi 1wszey piechoty.

S. Włodzimierza 3ciey Klassy, Jenerała Brygady Żymirskiego, Dowodcy pułku grenadyierów Gwardyi, i Pułkownika Mycielskiego, Dowódcę pułku 4go piechody liniiowey.

S. Włodzimierza 4tey Klassy, Pułkownika Słupeckiego, Dowódcę pułku 2go piechoty liniiowey.

Przeznaczony zostaie

W piechocie: Z pułku 8go liniiowego, Porucznik Zabłocki, do pełnienia obowiązków Adjutanta polowego przy Jenerale Brygady Niesiołowskim.

Otrzymuie żądaną dymmissyią
Dla interessow familiynych.

Przykommenderowany do pułku 4go strzelców pieszych, Podpułkownik Ignacy Dobrogoyski, z pozwoleniem noszenia munduru.

Deputacyia Senatu do przyymowania legitymacyi zaszczytów honorowych wyznaczona, widzi się bydź w potrzebie przez publiczne Gazety ogłosić, iż podaiący swoie dowody honorowe, powinni ie nie do Prezyduiącego teyże Deputacyi, ale do Kancellaryi Senatu wprost złożyć, lub przez pocztę frankuiąc listy przesłać, iako też do podania swego dołączyć notę na przyzwoitym papierze na zł. 2 wyłuszczaiącą cały interes, i w niey spisać dowody usprawiedliwiaiące żądania, które do teyże noty iako annexa dodane bydź powinny; uchybiaiący temu porządkowi, sami przypiszą sobie winę, gdy przez Kancellaryią Senatu, podania ich przyięte nie będą.

W Warszawie d. 14 Kwietnia 1818 r.
Bieliński, Senator Woiewoda
Prezyduiący w Deputacyi Senatu.
Niemcewicz S. S.

(Seym Królestwa Polskiego, ukończył się w dniu 27 Kwietnia. Opis tego ostatniego posiedzenia, iako i poprzedniczych poźniey nastąpi.)

Z Berlina d. 25 Kwietnia.

Onegday w wieczór J. Cesarzewicowska Mość Wielki Xże Rossyyski Michał wyiechał ztąd do Lipska.

Xże Hardenberg, Kanclerz stanu, powrócił d. 20 b. m. z swey podróży do Nadreńskich prowincyy do Glienicke pod Potsdamem.

Z Londynu d 10 Kwietnia

Podług pism naszych Bonaparte na wyspie S. Heleny ma teraz często wyrzekać: *l'Europe m'est echapèe!* (Uciekła mi Europa.)

Minister stanu, Hr. Limonade, na Hayti, (wyspie St. Domingo) napisał do Prezesa towarzystwa Bibliynego co następuie; " Król, móy wysoki Monarcha bardzo iest wdzięczny za staranność, z iaką towarzystwo WPana chce lud Hayti opatrzyć w nowy Testament Pisma S. i mam zlecenie złożyć mu nayszczersze Jego podziękowanie. Exemplarze Biblii, o których wysłaniu raczyłeś mi donieść, ieszcze nie nadeszły, i iak tylko nadeydą, rozkaże J. K. Mość zaraz rozdać ie szkołom narodowem i prywatnem rodzinom, dla rozszerzenia pomiędzy Jego poddanemi moralności. J. K. Mość pragnie wiedzieć iakby mógł wspaniałość WPana towarzystwa nagrodzić bez obrażenia iego delikatności. Mniemanie, które towarzystwo o J. K. Mci mieć się zdaie, bardzo Mu pochlebia, poczytuiąc za naywiększy zaszczyt przykładać się do szczęścia swoiego ludu, i zasłużyć na szacunek i hołd Mężów, którzy iak WPan, są ozdobą swey oyczyzny. „

Pisma tuteysze twierdzą, iż do utrzymania rokoszu w Hiszpańskiey Ameryce przykładą się szczególniey mnostwo korsarskich okrętów, które osadzone są Anglikami, Francuzami i północnemi Amerykanami. Na wyspę S. Tomasza przybyło w Listopadzie z Anglii 36 officerów różnych narodów, w Grudniu 42 potem 55, a teraz do Grenady 250. Większa ich część składa się z Anglików, których rykoszański Ajent Mendez zwerbował. Niektórzy pomarli na choroby, inni nie chcąc się na rabusiów wystawiać, powrócili do Europy, ale wielu przyięło służbę i zmocniło siłę rokoszanów.

Z Paryża d. 15 Kwietnia

Wczoray powracaiący z podróży do Hiszpanii Infant Don Francisco odwiedził Króla w towarzystwie Posła Hiszpańskiego, Xcia Fernand Nunez.

D. 10 Xże Richelieu i Wielki Pieczętarz pracowali wraz z Królem.

D. 11 i 12 Xże Wellington miał długie naradzenie z Posłem Pruskim, Xciem Richelieu i Francuzkim obrachunkowym Kommissarzem Baronem Mounier.

Publicysta, Monitor i wszystkie dzienniki tuteysze zawieraią artykuł pod napisem: Francyi układy z Monarchami sprzymierzonemi, który zmierza do uspokoienia Francyi względem odbywaiących się teraz układów, których osnowa po ukończeniu dopiero oznaymioną zostanie, lecz

nie tyczą się bynaymniey nowych przedmiotów, ale iedynie możności dopełnienia dawnieyszych obowiązków.

Z Sztokolmu d. 11 Kwietnia

Król kazał onegday przez Kanclerza państwa oznaymić seymuiącym Stanom, iż J. K. Mość przychylaiąc się do życzenia Stanów postanowił koronować się pierwszych dni Maia, i spodziewa się, iż Stany do tego czasu zgodnie swoie obrady ukończą. — Woyska zeyść się maiące na tę uroczystość spodziewane tu są w d. 1 Maia i stać będą, iak mówią, na Lagerfelde do 18 obozem. — Pieniądze bite z powodu koronacyi mieć będą około herbu państwa napis: " Miłość Ludu iest moią nagrodą. „ Podczas koronowania Karola XIII miały napis: " Dobro Ludu iest naywyższą moią ustawą. " Pod dawnieyszemi rządami: " Bóg i Lud, „ a dawniey ieszcze: " Oyczyzna. „

Dwór Królewski znacznie teraz zmnieyszony został, i wiele osób z dożywotnią płacą oddalić się z zamku Królewskiego musiało. Leżący ztąd o trzy mile zamek Rosersberg urządzany iest na letnie mieszkanie dla Królowey wdowy.

DONIESIENIE TEATRALNE.

W przyszłą Sobotę, to iest dnia 9 Maja 1818 roku, na Benefis Eleonory Bauer dana będzie Nowa Traiedyia w 5ciu Aktach z Niemieckiego Pana Schiller pod nazwiskiem: Maryia Stuart, Królowa Szkocyi.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Stosownie do Art. 118 Kodexu Cywilnego podaie do publiczney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi tegoż Kraiu, na prozbę Mateusza Woikowskiego Obywatela Wolnego Miasta Krakowa, w Krakowie pod liczbą 216 zamieszkałego, o uznanie nieprzytomności żony swey Katarzyny z Wodarskich Woiakowskiey, więcey od lat czterech w Mieście Krakowie iako w mieyscu ostatniego zamieszkania nieprzytomney, wydał w dniu 14 Marca r. b. stosownie do Art. 116 Kodex Cywilnego Wyrok polecaiący dalsze dochodzenie nieprzytomności wspomnioney Katarzyny z Wodarskich Woiakowskiey, Sędziemu Pokoiu Okręgu Miasta Krakowa Wydziału I. — W Krakowie d. 1 Kwietnia 1818.

Nikorowicz.
Raubach Sekr. Sądu Apell:

Podpisany uwiadomia, że gdy sprzedaż Domu po niegdy Augustynie Gumolczyńkim pozostałego, teraz do sukcessorów tegoż w iedney połowie, a drugiey do wdowy Barbary Gumułczyńskiey należącego na Wessołey przy Krakowie pod Nr. 254 sytuowanego, w skutek uchwały Rady familiyney Sądu Pokoiu Miasta Krakowa w dniu 1 Czerwca 1815 odprawioney, przez Trybunał tuteyszy dnia 2 Października 1816 do Nr. 1101 zatwierdzoney, w dniu 22 Marca 1817 od summy 1100 złp. w terminie przygotowawczym do skutku nie przyszła, z powodu więc tego na fundamencie uchwały Rady familii dnia 3 Kwietnia 1818 odprawioney, licytacyia druga stanowcza rzeczonego Domu, od summy zmnieyszoney podług nowey detaxacyi 848 złp. w monecie srebrney wynoszącey, w dniu 19 Maia r. b. w kancellaryi w ulicy S. Jana Nr. 466 o godzinie 9 z rana nastąpi. Warunki i zbiór obiaśnień do tegoż Domu w każdym czasie w kancellaryi odczytać można. W Krakowie d. 4 Kwietnia 1818.

Olszarski, Notaryusz.

Główna Dyrekcya Górnicza z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 20 Kwietnia r. b. N. 260/965 z Kwietnia 18 wydanego, czyni wiadomo wszystkim, chęć dzierżawienia propinacyi w dobrach Górniczych maiącym, iż w dniu 25 Maia r. b. w mieście Kielcach w kancelaryi Główney Dyrekcyi Górniczey odbędzie się publiczna licytacya dwa dni trwać maiąca przez zapieczętowane deklaracye na wydzierżawienie. — 1mo, Propinacyi Kieleckiey 3 wydziału z browarem i gorzelnią oraz wszelkiemi prawami dotychczasowey administracyi własney służącemi, którey pretium fisci złp. 20692 stanowi się. — 2do. Propinacyi ogólney Suchedniowskiey którey pretium fisci zp. 15000 ustanowione. — O warunkach licytacyynych i kontraktowych do każdey respective propinacyi służyć maiących, od dnia 15 Maia r. b. w kancelaryi główney Dyrekcyi górniczey dowiedzieć się będzie można.

Życzących sobie zatem tych dzierżaw, za opatrzonych w dostateczną wedle przepisów kwalifikacyą niemniey Vadium 15 prcentowe summie Anszlagowey wyrównywaiące na dzień i godzinę oznaczoną zaprasza.

Działo się na posiedzeniu główney Dyrekcyi Górniczey d. 29 Kwietnia 1818

Za Dyrektora główngo *Jerowski*

Głowna Dyrekcya Gornicza *Tomaszewski, Sekr. Jeneralny.*

z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 18 Kwietnia N. 1114 z Kwietnia 18 wydanego czyni wiadomo wszystkim chęć dzierżawienia dóbr Górniczych maiącem, iż w dniu 25 Maia r. b. o godzinie 10 zrana w mieście Kielcach w kancelaryi główney Dyrekcyi Gorniczey, zacznie się 2 dniowa licytacya, przez zapieczętowane deklaracye w celu wydzierżawienia, bądź cząstkowym bądź ogołowem, na folwarki ekonomii Sławkowskiey do funduszu Górniczego należącey, zwykłym dla dóbr Górniczych przepisanem sposobem, którey ekonomii pretium fisci następuiące stanowi się.

1.	Folwarku Strzemieszyc wielkich z propinacyą w całem kluczu - - - -	złp. 19852 gr. 7 1/8
2do.	Folwarku Strzemierzyce małe - -	złp. 5781 gr. 17.
3cio.	Folwarku Sławkowa i Debowey gury -	złp. 8611 gr. 8.
4to.	Folwarku Łazy - - - -	złp. 5228. - -.
5to.	Folwarku Łośnia i Trzebyczki - -	złp. 8725 . 12.
	W Ogóle	Złp. 47,298 gr. 14 3/8

Życzących sobie tey Dzierżawy na dzień i godzinę oznaczoną zaopatrzonych w wadium racie kwartalney Dzierżawney wyrównywaiące, niemniey kaucyi w gotowiźnie zaraz opłacić się winney, oraz w dostateczną kwalifikacyią, zaprasza.

Działo się na posiedzeniu Główney Dyrekcyi Górniczey d. 26 Kwietnia 1818.

Za Dyrektora Głównego *Jerowski.*

Tomaszewski Sek. jen.

Niżey podpisany czyni wiadomo, iż stosownie do polecenia Wys: Trybunału Cywil: I. Inst: Woiewódz: Krak. d. 10 Października z. r. do liczby 1989 wydanego, ruchomości po niegdy Józefie z Miłkowskich Nowakowskiey pozostałe w sukniach, bieliźnie, sprzętach wszelkich, bydle i t, d. w dniu 12 Maia r. b. w Dobrach Morrzku w Powiecie Jędrzeiowskim leżących, przez publiczną Licytacyią sprzedane zostaną. — W Stopnicy d. 29 Kwietnia 1818.

Szymon Przedpełski P. S. P. *Miech.*

Dnia 30 Maia r. b. o godzinie 10 zrana w Kancellaryi Dominialney w Krzesowicach, będzie Licytacya Karczm w Dobrach Tenczynskich, które na rok iedeo od 1 Lipca zacząwszy w Arendę puszczone będą.

Uwiadomia się, iż z dniam 11tym Maia r. b. rozpoczną się Kąpiele w Krzeszowicach, i wszystko do wygody Publiczności urządzone będzie.